
MINISTERUL EDUCAȚIEI
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA RROMANI
ETAPA JUDEȚEANĂ
18 MARTIE 2023
ANUL IV DE STUDIU - LICEU

- Savorre subijèktură si musajutne.
- Den pen ivăthe 10 pùnttură.
- E butăqo vaxt si 3 òre.

O JEKHTO SUBIJÈKTO

32 pùnttură

DEL PES O TÈKSTO

Sas duj *kanzùrke*, save *mangenas* te siklòven vi von k-i škòla. Savorre *penqe* amala andar o veś zanenas te drabaren lil, te xramosaren, te ginen: e šośoja, e *divio* buznă, e kermuse; savorre d-aśtinas... I *sikavni* and-i škòla sasas i ćirikli. Voj sikavelas lenqe k-i *kali phal* o *xramosarimos*: B thaj A keren BA. Sikavelas lenqe vi o *ginavipen*: 7 var 8 keren 56... Amare duj *kanzùrke* šunenas šukar, ke von sasas laće siklòvne.

And-jekh dīves, i ćirikli dias lenqe o školutno lil, savo sikavelas thaj vakărelas palal e *kanzùrke*: so keren von *milajesθe*, *ivendesθe*, sar von barōn, so von xan. *Drabaren* amare duj *kanzùrke* thaj arakhen kadava kotor tekstosqo:

Maj anglal te avel o ivend, vakărel o školutno lil, e *kanzùrke* phiren thaj roden phabaja. Von lien e phabaja pumare dumenθe, p-e *kangre*, thaj ingeren len *pumare* kherenθe te xan len *ivendesθe*.”

Le duj *kanzùrke* dikhen pen jekh avresθe thaj asan, asan thaj asan...

– Sar? – vakărel jekh. Ame xasa phabaja k-o ivend?

– Thaj ingerasa len drez p-e amare kangre? – vakărel o aver.

I ćirikli dikhel len xolăme:

– Sosθar asan tume? Sar si i butī?

E *kanzùrke* phenen laqe:

- Rajnie, ćiriklie! Ame xas nùmaj mas: kirme, insèkte, gongrova! Šaj xas ame vi sapa vaj tikne kermuse, tha’ na azbas ame e phabaja! Paleder, sar ame ingeras len p-o dumo drez opr-e kangre?! Kaj arakhle akaja paramići e gaze? Nane çačas *akava*...

I ćirikli del anglal:

– Sar kadava? Opral, kana me semas and-o ućipen le devlesqo, butvar dikhlem tumen sar tume phirenas *jekhe khanćeça* p-o dumo! Na sasas phabaja?

– Phabaja na sasas! Šaj sasas šuke patrină, save pusavde pen and-e amare kangre kana ame phirdăm and-o veś, ama ame na kidas ni phabaja, ni patrină! Šaj andar amaro phiripen aćhen astarde amare kangrenθar...

– Dikhen, *avdīves*, me siklilem jekh *ćhumuni* tumenθar – vakărel i ćirikli *sikavni*: ke e *kanzùrke* ći xan phabaja thaj na phiraven len drez p-o dumo. Ama, vi tume siklile vareso: ke vi and-e lila d-aśti arakhen dośa thaj – sar vakăren e phure – *kozom* žives ka siklòs!

(So ingeren e *kanzùrke* pumare dumesθe?)

1. Xramosaren savo si o titulo, o autòro thaj e personàžură andar o dino tèksto!
6 pùnkturnă
2. Arakhen e sinonimură vaş e alava: *del duma, dilgo, kampel, devel*.
4 pùnkturnă
3. Roden thaj xramosaren, andar dino tèksto, trin zuvlikane navnă/ substantivură!
6 pùnkturnă
4. Roden thaj xramosaren, andar dino tèksto, ştar alava kerde andar ştar silàbe! 4 pùnkturnă
5. Roden thaj xramosaren, andar o dino tèksto, trin pašnavnă/ adžektivură! Xramosaren save substantivură determinisaren von.
6 pùnkturnă
6. Roden thaj xramosaren, andar o dino tèksto, trin kernavnă/ vèrbură. Xramosaren k-e savo vaxt si von.
6 pùnkturnă

O DUJTO SUBIJÈKTO **58 pùnkturnă**

1. Ambolden gazikanes e anglutne trin alineatură andar tèksto dino maj opre! **18 pùnkturnă**
2. Keren po jekh propozicia e avutne vortogramenča: *p-i, k-i, na-i!* I propozicia trebal te avel la po cîra şov alava.
6 pùnkturnă
3. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo „*aresel*” ka-o avutno thaj ka-o nakhlo vaxt! **12 pùnkturnă**
4. Ambolden and-i rromani čhib! **12 pùnkturnă**
  - a) Anul trecut, Olimpiada Naţională de Limba Rromani s-a desfăşurat la Alba Iulia.
  - b) Toţi cei şaizeci şi doi de elevi au învăţat foarte mult pentru acest concurs şcolar.
  - c) Am învăţat de la familia mea că este important să respect pe toată lumea.
  - d) Aceşti băieţi rromi sunt foarte buni prieteni cu acei copii nerromi.
5. Keren jekh xramosaripen, and-e 15-20 rëndură, palal i tème: „So kamav te kerav palal so agorisarav o licèvo?”. And-o tumaro xramosaripen dikhena: **10 pùnkturnă**

O ander/ o koncinùto le xramosaripnasqo – 6 pùnkturnă

- Xramosares palal tiri akanutni edukacionàlo situàcia. 2 pùnkturnă
- Sikaves ke savo licèvo kames te zas . Sosθar? 2 pùnkturnă
- Kon d-aşti te vastdel tut kaj te ingeres maj dur tire stùdie? 2 pùnkturnă

O organizisaripen thaj o prezentisaripen e godănqo – 2 pùnkturnă

- o organizisaripen e godănqo – 1 pùnkto
- i originalitèta -1 pùnkto

E xramosaripnasqi redaktàcia – 2 pùnkturnă

- vaş e vortografiqe règule – 1 pùnkto
- vaş e puntuaciaqe règule – 1 pùnkto